

Azərbaycan təhsilinin ən uğurlu layihələrindən biri olan STEAM-a marağ günü-gündən artmaqda, əhatə dairəsi genişlənməkdədir. Statistika nəzər salsaq görərik ki, STEAM layihəsi ölkə üzrə 398 məktəb və 252 min 711 şagirdi əhatə edir. Ölkədə 20-dən çox STEAM Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Layihə üzrə şagird sayının 2026-cı ilə kimi 10 min sinif üzrə 280 minə çatdırılması nəzərdə tutulur. STEAM dərslərini aparmaq istəyən təhsilçilər arasında da artım var.

“Azərbaycan müəllimi” hazırda STEAM dərslərini aparmaq arzusunda olan müəllimləri maraqlandıran suallarla “STEAM Azərbaycan” layihəsinin rəhbəri İqrar Nəzərova müraciət edib.

- *İqrar müəllim, STEAM dərslərini tədris etmək üçün müəllimlər hara müraciət etməlidirlər?*

- Ümumiyyətlə, təlimlər Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin (MÜTDA) sifarişi əsasında məktəblərin STEAM proqramlarına kadr ehtiyacları nəzərə alınmaqla ARTİ-nin dəstəyi ilə “STEAM Azərbaycan” layihəsi tərəfindən aparılır. Bunun üçün ümumtəhsil müəssisələri müvafiq qaydada icra strukturuna müraciət etməli və yekunda MÜTDA-nın təqdim etdiyi müdaxirə siyahısı əsasında “STEAM Azərbaycan” layihəsi tərəfindən təlimlərə cəlb olunurlar.

Təlimlərdə iştirak üçün aşağıdakı xüs-

STEAM müəllimi olmaq üçün...

Kimlər müraciət edə bilirlər?

siyyətlərə malik müəllimlər prioritet hesab olunur: yüksək İKT bacarıqları, 4C bacarıqları, öyrənməyə meyillilik, innovativ düşüncə, tədqiqatçılıq qabiliyyəti, məqsədyönlü yanaşma, liderlik xüsusiyyətləri, strateji düşüncə tərz, təşkilatçılıq bacarığı, dəyişikliklərə uyğunlaşma və effektiv ünsiyyət qurma qabiliyyəti.

Bu xüsusiyyətlərə malik olan müəllimlər təlimlərdə iştirak edərək, STEAM dərslərini peşəkar səviyyədə tədris etmək üçün zəruri bilik və bacarıqlara yiyələnə bilirlər.

- *Paytaxtla yanaşı, regionlarda bu iş necə həyata keçirilir? Ümumilikdə, neçə rayonda STEAM Mərkəzi fəaliyyət göstərir?*

- STEAM mərkəzləri Azərbaycanda şagirdlərə elmi və texnoloji biliklərin təşviq edilməsi üçün əvəzsiz imkanlar yaradır. Hazırda ölkə üzrə 20-dən çox STEAM Mərkəzi fəaliyyət göstərir və bu mərkəzlər müxtəlif bölgələrdə şagirdlərin təhsil alması üçün açıqdır. Hər bir ümumtəhsil məktəbinin şagirdləri, bu mərkəzlərdə təklif olunan proqramlardan faydalana, həmçinin müxtəlif yarışlara və müsabiqələrə hazırlaşmağa bilirlər.

Bu il ilk dəfə olaraq STEAM mərkəzlərinə qəbul prosesi www.steam.edu.az saytında həyata keçirilir. Hazırda ölkə üzrə 19 STEAM Mərkəzi üçün qeydiyyat mərhələsi elan edilib və şagirdlər burada təlim almaq üçün müraciət edə bilirlər. Mərkəzlərdə 9 fərqli proqram üzrə təlimlər təşkil olunacaq. Bu proqramlar arasında ArtLab, CodeLab, Mexatronika və Robototexnika, Peyk Texnologiyaları, Dron Texnologiyaları, Proqramlaşdırılan Sistemlər, Alternativ Enerji Mənbələri, ROV və AUV Sistemləri, Pilotuz Gəmi Sistemləri kimi sahələr yer alır.

Qeydiyyatdan keçən şagirdlərin yüksək sayı nəzərə alınaraq seçim prosesi imtahan vasitəsilə həyata keçiriləcək. İmtahan zamanı şagirdlərin dünyagörüşü, 3D qrafika, məntiq, informatika və riyaziyyat sahələrindəki bilikləri qiymətləndiriləcək. İmtahan nəticələrinə əsasən, ən yüksək göstəriciləri əldə edən şagirdlər təlimlərdə iştirak hüququna qazanacaqlar.

STEAM mərkəzlərində keçirilən təlimlər texnologiya və elmi biliklərin təşviqinə əlavə olaraq, yaradıcı və analitik düşüncə bacarıqlarının inkişaf etdirilməsinə yönəlmiş-



dir. Bu təlimlər gənclərin gələcəkdəki karyeralarına hazırlıqda onların innovativ düşüncə və problem həllətmə bacarıqlarını gücləndirməkdə böyük əhəmiyyət kəsb edir.

- *Müəllimlər üçün STEAM-la bağlı təlimlər necə təşkil olunur və təlimlərin müddəti nə qədər olur?*

- Təlimlər paytaxtla yanaşı, Azərbaycanın müxtəlif regionlarında həyata keçirilir. Bu təlimlər əsasən STEAM fənnini yeni tədris edəcək müəllimlər üçün nəzərdə tutulub. Təlimlər avqust ayında başlayır və dekabr ayının sonuna qədər davam edir. Bununla yanaşı, müəllimlərin fənni və dərslər proqramını daha dərindən mənimsəmələri üçün ilboyu davamlı olaraq əlavə təlimlər də təşkil olunur.

Təlimlər ümumilikdə 10 gün ərzində

keçirilir və bu prosesə peşəkar STEAM müəssisələri rəhbərlik edir. Təlim proqramının sonunda müəllimlər modularda əsaslanan test imtahanında iştirak edirlər. İmtahan nəticələri əsasında müəllimlərin təlimi uğurla tamamlayıb-tamamlamadıqları müəyyən edilir.

Müəllimlər 10 gün müddətində “STEAM əsaslı dərslərdə innovasiyalar və yeni texnologiyaların tətbiqi metodikası” üzrə təlimlərdə iştirak edərək, “STEAM metodologiyaları - PBL, PrBL, DBL, İBL, EDP”, “CAD/CAM sistemləri - 3D çap və CNC Lazer texnologiyaları”, “Birplatalı mikro-kontroller ilə kodlaşdırma”, “Micro:bit və Arduino”, “Pilotsuz idarəetmə sistemləri”, “Nano və bio-texnologiyaları” və “Sahibkarlıq” proqramları üzrə bilik və bacarıqlara yiyələnirlər.

- *Hansısa fənn müəllimlərinə STEAM tədrisi ilə bağlı məhdudiyət varmı?*

- Xeyr. Heç bir fənn müəlliminə STEAM tədrisini aparmaqla bağlı məhdudiyət qoyulmur. STEAM interdisiplinar olduğu üçün burada xüsusi bir sərəhəd yoxdur. Bizim elə ibtidai sinif müəllimlərimiz var ki, bu gün yuxarı siniflərdə yüksək səviyyədə STEAM tədris edirlər. Xüsusən gənc müəllimlərlə bağlı heç bir problem yaşamırıq. Onlar ixtisaslarından asılı olmayaraq STEAM bacarıqlarını şagirdlərə keyfiyyətli formada aşılayırlar.

Samirə KƏRİMOVA